

2. Kivun arviointi itsearviointimittareilla

Käytä itsearviointiin perustuvaa kipumittaria, kun tehohoitopotilas kykenee kommunikoidaan luotettavasti, sillä

- **potilaan oma arvio kivustaan ja sen voimakkuudesta on ensisijainen kivun arviointimenetelmä. (B)**

Tehohoitopotilailla, jotka pystyvät itse arvioimaan kipua, Numeral Rating Scale (NRS) -mittari on luotettava ja käyttökelpoinen erityisesti visuaalisessa muodossa. Verbal Descriptor Scale/Verbal Rating Scale (VDR/VRS) on hyvä potilaille, joille numeraalinen asteikko ei sovi.

Yhdysvaltalainen hoitosuositus¹ kohdistuu tehohoidossa olevien aikuispotilaiden kivun, levottomuuden ja sekavuuden hoitoon. Hoitosuosituksessa annetaan suosituksia tehohoidossa olevien aikuispotilaiden kivun arviointiin ja hoitoon lääkkeellisin ja lääkkeettömin menetelmin, sedaatioon ja sedaation aikaiseen seurantaan, sekavuuden lääkkeelliseen ja lääkkeettömään hoitoon, kuntoutukseen ja mobilisointiin sekä potilaan unen laadun varmistamiseen. Hoitosuosituksessa on lista kivuliaista toimenpiteistä. Hoitosuositus perustuu kirjallisuuteen sekä asiantuntijapaneelin arviointiin ja konsensukseen sen sisällöistä. Suosituksessa on käytetty GRADE-menetelmää näytönasteen määrittämisessä.

Tutkimuksen menetelmällinen laatu: AGREE 86,34 %

Sovellettavuus suosituksessa: Hyvä

Kommentti: Kyseessä on kuvaileviin tuloksiin (ei vertailuryhmää) perustuva kannanotto, jolle ei ole annettu näytön astetta (ungraded statement). Tulokset osoittavat selkeää hyötyä ilman havaittavaa tai vain hyvin vähäistä haittaa.

Pyri ensisijaisesti siihen, että kriittisesti sairastunut potilas arvioi itse omaa kipuaan käyttäen luotettavia kivun arviointimittareita tai vastaamalla yksinkertaisiin kysymyksiin. Opetta ja ohjaa potilasta käyttämään itsearviointiin tarkoitettua kipumittaria ja/tai ilmaisemaan kipua sanallisesti ja sanattomilla tavoilla, kuten numeraalisilla asteikoilla, osoittamalla tai pään nyökkäyksellä.

Asiantuntijalausunnossa² tarkastellaan kivun arviointia erilaisin menetelmin kriittisesti sairastuneilla aikuispotilailla. Asiantuntijalausunnossa otetaan kantaa kriittisesti sairastuneiden potilaiden kivun itsearvioinnin, käyttäytymiseen perustuvien kipumittareiden ja vitaalinelintoimintojen käyttöön osana kivun arviointia.

Tutkimuksen menetelmällinen laatu: JBI 6/6

Sovellettavuus suosituksessa: Hyvä

Kommentti: Artikkelissa asetettu näytönaste B.

Lähteet

1. Devlin JW, Skrobik Y, Gélinas C, Needham DM, Slooter AJC, Pandharipande PP, Watson PL, Weinhouse GL, Nunnally ME, Rochweg B, Balas MC, van den Boogaard M, Bosma KJ, Brummel NE, Chanques G, Denehy L, Drouot X, Fraser GL, Harris JE, Joffe AM, Kho ME, Kress JP, Lanphere JA, McKinley S, Neufeld KJ, Pisani MA, Payen J-F, Pun BT, Puntillo KA, Riker RR, ym. Clinical Practice Guidelines for the prevention and management of pain, agitation/sedation, delirium, immobility, and sleep disruption in adult patients in the ICU. *Critical Care Medicine* 2018; 46: e825–e873.
2. Gélinas C, Puntillo K. Assessing pain in critically ill adults. *Critical Care Nurse* 2018; 38: e13–e16.